

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

"Təsdiq edirəm"
"Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları" üzrə
prorektor vəzifəsini icra edən:
Z.İ. Məmmədov
dos. Z.İ. Məmmədov
"14" 02 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050706-Meşəçilik

Fakülətə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası"

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Geodeziya

Fənn programı: ("Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasında 2021-ci il 14 sentyabr tarixində 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmiş işçi programı

Kodu: İPF-B05

Tədris ili: II (2024-2025) Semestr: IV

Tədris yükü: 45 saat. (30 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4

Auditoriya N:

Saat

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: dosent Taleh Mənsimov Bilal oğlu

Məsləhət günləri və saatı:

E-mail ünvanı: bilaloglutaleh@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Əli Məmmədov küçəsi 40

III. Təsviyyə olunan dərslik, dərs vəsaitivə metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Piriyev R.X. "Topoqrafiya və geodeziyanın əsasları" BDU, Bakı 1994.
2. Q.S.Məmmədov, I.H.Əhmədov "Geodeziya və kartografiyanın əsasları" Bakı, 2011
3. Q.S.Məmmədov, A Cəfərov. Yer quruluşunun əsasları. Bakı, 2012

IV. Perekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən hər hansı fənninin tədrisi vacib deyildir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri, məqsədi: Yer üzərində ölçü işlərinin aparılması, koordinat şəbəkəsinin yaradılması, topoqrafik xəritələrin tərtibi. Kartografiya elminin məqsədi tematik xəritələrin yaradılması və onlardan istifadə edilməsi haqqında elmdir. Bu məqsədlə müasir QIS texnologiyasından istifadə edilir.

VII. Davamıyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarlı olaraq davamıyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılardan ibarət: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal

kollokviumlara görə. Öger fenn həm seminar və həmdə laboratoriya varsa onda 10 bal işə laboratoriyyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal- tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdır və mövzunun mətnini tam ağa bilir.
- 8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhv'lərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Öks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal	Əla	A
81-90 bal	Çox yaxşı	B
71-80 bal	Yaxşı	C
61-70 bal	Qənaətbəxş	E
51-60 bal	Kafi	D
51 baldan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.

X. Təqvim mövzu planı: 30 saat mühazirə, seminar 15 saat cəmi 45 saat

N	Keçirilən mühazirə, seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat		Tarix	
		Müh	Sem.A	Müh	Sem.B
1	2	3	4	5	6
1	Mövzu. Geodeziya elminin məqsəd və vəzifələri Plan: 1. Teodolitdən istifadə prinsipləri 2. Yer səthində üfüqi, şaqullu ölçümə 3. Yer quruluşunun təyini Mənbə: [1;2;3]	2	2		
2	Mövzu. Geodeziyanın inkişaf tarixi Plan: 1. Qədim dövlər 2. Orta əsrlər 3. Müasir dövr Mənbə: [1;2;3]	2			
3	Mövzu. Geodeziyanın predmeti Plan: 1. Torpaq quruluşu 2. Meliorasiya 3. Rekultivasiya Mənbə: [1;2;3]	2	2		

4	Mövzu. Geodeziyanın digər elmlərlə əlaqəsi Plan: 1. Geofizika 2. Coğrafiya 3. Topoqrafiya Mənbə: [1;2;3]	2		
5	Mövzu. Teodolitlərin quruluşu Plan: 1. Qütb planalması 2. Ufūqi ölçmə metodu 3. Teodolitlərdən istifadə üsulu Mənbə: [1;2;3]	2	2	
6	Mövzu. Yerin forma və ölçüləri 1. Qütb radiusu 2. Ekvator radiusu 3. Ekvator çevrəsi Mənbə: [1;2;3]	2		
7	Mövzu. Relyefin xəritədə təsviri Plan: 1. Ovalıqların təsviri 2. Dağların təsviri 3. Dərələrin təsviri Mənbə: [1;2;3]	2	2	
8	Mövzu. Kəsmə yüksəkliyi və horizontallar Plan: 1. Dik yamaclar 2. Hamar yamaclar 3. Beşştrixlər Mənbə: [1;2;3]	2		
9	Mövzu. Cəhetləndirmə bucağı. Azimut bucağı 1. Şimal enliyi 2. Cənub enliyi 3. Cənub Şərq uzunluğu Mənbə: [1;2;3]	2	2	
10	Mövzu. Topografik xəritələr Plan: 1. Abzor xəritələr 2. Tematik xəritələr 3. Kiçik miqyaslı xəritələr Mənbə: [1;2;3]	2		
11	Mövzu. Coğrafi koordinat. Enlik və uzunluq Plan: 1. Coğrafi enlik 2. Coğrafi uzunluq 3. Şimal Şərq uzunluğu Mənbə: [1;2;3]	2	2	
12	Mövzu. Miqyaslar haqqında ümumi məlumat Plan: 1. Kiçik miqyas 2. Orta miqyas 3. Böyük miqyas Mənbə: [1;2;3]	2		
13	Mövzu. Geodeziyada istifadə olunan proyeksiyalar Plan: 1. Silindrik proyeksiyalar 2. Azimutal proyeksiyalar 3. Konus proyeksiyalar	2	2	

	Mənbə: [1;2;3]				
14	Mövzu. Məsafelerin ölçülməsi Plan: 1. Ruletka ilə ölçmə 2. Xətkeşlə ölçmə 3. Xüsusi ölçü vahidi ilə Mənbə: [1;2;3]	2			
15	Mövzu. Nivelirləmə. Nisbi hündürlüğün ölçülməsi Plan: 1. Dağ yamacı 2. Dağ zirvəsi 3. Dağ silsiləsi Mənbə: [1;2;3]	2	2		
	Cəmi: 45	30	15		

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Yer qabığını əmələgətirən súxurlar, yer quruluşunun öyrənilmə metodları, məqsəd və vəzifələri, geodeziya elmi, geodeziyada istifadə olunan proyeksiyalar haqqında məlumat verilir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: :

- Geodeziyanın inkişaf tarixi xəritələrin tərtibində kartoqrafik proyeksiyanın rolu.
- Geodeziyada istifadə olunan aletlər.
- Geodeziyanın şəhərsalma əhəmiyyəti.
- Xəritələrin miqyası görə təsnifatı.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

İmtahan sualları

1. Geodeziya fənni nədən bəhs edir.
2. Geodeziya elminin məqsəd və vəzifələri
3. Geodeziyanın inkişaf tarixi
4. Geodeziya elminin digər elmlərlə əlaqəsi
5. Geodeziyanın qədim dövrlərdə inkişafı
6. Horizontallar və kəsmə yüksəkliyi
7. Plan və xərite
8. Kartoqrafik proyeksiyalar
9. Yerin forma və ölçüləri
10. Relyefin xəritədə təsviri
11. Coğrafi koordinatlar
12. Coğrafi uzunluq
13. Coğrafi enlik haqqında ümumi məlumat
14. Cəhətlənmə bucaqları
15. Azimut bucağının ölçülməsi
16. Topoqrafik proyeksiyalar
17. Topoqrafik xəritələr
18. Məsafələrin ölçülməsi
19. Geodeziya işlərində istifadə olunan aletlər
20. Nivelirləmə və onun metodları
21. Tematik xəritələr
22. Geodeziyanın növləri
23. Ali geodeziya
24. Nisbi və mütləq yüksəklik
25. Qausun göndələn silindrik proyeksiyası
26. Topoqrafiya elmi nədən bəhs edir.
27. Yer səthində nöqtələrin təyini
28. Paralellər
29. Meridianlar

30. Mühəndis geodeziyası
31. Relyef formalarının horizontallarla təsviri
32. Yer səthinin əsas relyef formaları
33. Topoqrafik xəritələrin şərti işaretləri
34. Topoqrafik xəritələrin coğrafi məzmunu
35. Topoqrafik xəritələrin miqyası
36. Azimut və rumblar arasında əlaqə
37. Kartoqrafik proyeksiyalar
38. Miqyasların növləri
39. Geodeziyada tətbiq olunan ölçü vahidləri
40. Plan və xəritə haqqında anlayış
41. Geodeziyanın müasir inkişafı
42. Antik dövrdə geodeziya
43. Kartoqrafiya ilə geodeziyanın əlaqəsi
44. Geodeziyanın coğrafiya ilə əlaqəsi
45. Geodeziyada istifadə olunan proyeksiyalar
46. Geodeziya elminin əhəmiyyəti
47. Geodeziya elminin ayrı-ayrı sahələri
50. Geodeziyanın xalq təsərrüfatında əhəmiyyəti

I Kollokvium sualları

1. Geodeziya elminin məqsəd və vəzifələri
2. Geodeziyanın xalq təsərrüfatında əhəmiyyəti
3. Geodeziyanın inkişaf tarixi
4. Orta əsrlərdə geodeziyanın inkişaf tarixi
5. Qədim dövrdə geodeziyanın inkişaf
6. Geodeziya elminin digər elmlərlə əlaqəsi
7. Geodeziya riyaziyyat elmi ilə əlaqəsi
8. Geodeziya coğrafiya elmi ilə əlaqəsi
9. Relyefin xəritədə təsviri
10. Coğrafi koordinatlar sistemi

II Kollekvium sualları

1. Cəhətlərin təyin üsulları
2. Paralel və meridianlar
3. Miqyaslar haqqında məlumat
4. Coğrafi enlik coğrafi uzunluqların təyini
5. Xəritələrin tertibində miqyasın rolu
6. Kiçik və böyük miqyaslı xəritələr
7. Xüsusi və tematik xəritələr
8. Siyasi və fiziki xəritələrin fərqi
9. Coğrafiya xəritələrinin əhəmiyyəti
10. Siyasi və fiziki xəritələrin tertibi

"Geodeziya" fənninin "Meşəçilik" ixtisası ("Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasında 2021-ci il 14 sentyabr tarixində 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmiş işçi programı Sillabus "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (14 fevral 2025-ci il, protokol № 07)

Fənn müəllimi:

Kafedra müdürü:

dos.T.B.Mənsimov

dos.S.Q.Əzizov